

Latvijas Republika

TALSU NOVADA PAŠVALDĪBA
DUNDAGAS MĀKSLAS UN MŪZIKAS SKOLA

Nodokļu maksātāja reģistrācijas Nr.90009113532, juridiskā adrese: Kareivju iela 7, Talsi, Talsu nov., LV-3201,
faktiskā adrese: Pils iela 14, Dundaga, Dundagas pag., Talsu nov., LV-3270,
e-pasts: dundagasmms@talsi.lv

Talsu novada Dundagas pagastā

APSTIPRINU

Dundagas Mākslas un
mūzikas skolas direktore

D.Čodera

2023. gada 30.augustā

IEKŠĒJIE NOTEIKUMI

DROŠĪBAS NOTEIKUMI PAR ELEKTRODROŠĪBU IZGLĪTOJAMAJIEM

30.08.2023.

Nr. DMMS/23/1-7./7

*Izdoti saskaņā ar Ministru kabineta 2023. gada 22. augusta noteikumiem Nr. 474
"Kārtība, kādā nodrošināma izglītojamo profilaktiskā veselības aprūpe,
pirmā palīdzība un drošība izglītības iestādēs un to organizētajos pasākumos",
17. punktu.*

I. Vispārīgie jautājumi

1. Drošības noteikumi par elektrodrošību izglītojamajiem (turpmāk – Noteikumi) nosaka elektrodrošības prasības, kādas jāievēro visiem Dundagas Mākslas un mūzikas skolas (turpmāk – Izglītības iestādes) izglītojamajiem Izglītības iestādes klasēs un ēkas telpās, kurās ir elektroiekārtas un pasākumus, lai izvairītos no elektrotraumām.
2. Noteikumi pieejami informatīvajos standos Izglītības iestādes gaitenī Dundagā / vestibilā – Kolkā, kā arī Dundagas novada mājas lapā, sadaļā – "Izglītība" – "Dundagas Mākslas un mūzikas skola" – "Dokumenti".

II. Elektrodrošības vispārīgās prasības

3. Nedrīkst tuvojies zemē nokritušam elektrības vadam tuvāk par 8 metriem.
4. Aizliegts uzturēties transformatoru punktu (kastu) tuvumā vai iekļūt tajos. Redzot, ka punkta durvis ir atvērtas, nepieciešams ziņot pieaugušajiem vai atbildīgajam dienestam, **bojājumu pieteikšana AS "Sadales tīkls": 8404**. Ja mājdzīvnieks nejauši iekļūst transformatora punktā, aizliegts paša spēkiem mēģināt to glābt. Tas apdraud dzīvību!

5. Laižot papīra pūķus, lidmodeļus, dronus, lidojošas rotaļlietas vai citus objektus, jāizvēlas vieta, kur tie nevar aizķerties aiz elektrības vadiem. Pūķa auklā var būt elektrību vadoši elementi, tādejādi iespējams saņemt spēcīgu strāvas triecienu.
6. Nedrīkst kāpt kokā, kura tuvumā atrodas elektrības vadi.
7. Negaisa laikā ir bīstami stāvēt pie elektrības stabiem un kokiem, jo zibens bieži iesper elektropārvades līnijās un augstos kokos, patvērumu labāk meklēt ieplakās vai mežā.
8. Nedrīkst strādāt ārā pērkona laikā.
9. Aizliegts likt slēdžos un rozetēs neatbilstošus priekšmetus.
10. Nekādā ziņā nedrīkst izmēģināt reālajā dzīvē kino, televīzijā vai internetā redzētus eksperimentus ar elektrību.
11. Kategoriski aizliegts uzstādīt un lietot paštaisītas un nestandarta elektroierīces.
12. Daudzas sadzīvē lietojamās ierīces tiek darbinātas ar baterijām. Bateriju spriegums nav liels, taču to sastāvā ir indīgas vielas, tāpēc aizliegts baterijas izjaukt, bojāt to apvalku vai tml.. Sevišķi bīstama ir bateriju iekļūšana gremošanas orgānos.

III. Pasākumi, lai izvairītos no elektrotraumām

13. Aizliegts patvaļīgi veikt darbības ar elektrodrošinātājiem Izglītības iestādes gaitenī un vestibīlā.
14. Lietojot elektroierīci, jābūt uzmanīgam, koncentrētam un nedrīkst traucēt un apdraudēt citus.
15. Aizliegts ieslēgt apgaismojumu, sitot pa slēdži.
16. Ieslēgt apgaismojumu un pieslēgt elektroierīces drīkst tikai ar sausām rokām.
17. Aizliegts pārnēsāt un izraut no rozetes elektroierīci aiz vada.
18. Pirms elektroierīču lietošanas jāpārbauda, vai tās ir darba kārtībā. Aizliegts lietot vai izmantot bojātas elektriskās ierīces, slēdžus, rozetes, ierīces, kurām bojāts korpuss, bojāta izolācija, redzami kaili vadi.
19. Ja ir konstatēts vadu pārrāvums, elektroierīces, vadu, rozešu vai slēdžu bojājums, ir nekavējoties jāpaziņo pedagogam, vai kādam pieaugušajam.
20. Ja pārtraukta sprieguma piegāde mehānismam, aizliegts uzsākt jebkādas apskates vai remontdarbus, pieskarties strāvu vadošām daļām, neatslēdzot elektroierīci no elektrobarošanas avota (spriegumu var padot arī bez brīdinājuma).
21. Ja pēkšņi tiek pārtraukta elektriskās enerģijas padeve, jāizslēdz visi elektropatērētāju slēdži.

IV. Rīcība ārkārtēju situāciju gadījumā

22. Ja jūtama elektrovalu izolācijas deguma smaka, radies īssavienojums, redzama dzirksteļošana, dzirdama sprakšķēšana vai radies pārrāvums elektropadeves sistēmā, nekavējoties jāinformē pedagogs.
23. Ja cilvēks guvis elektrotraumu, par notikušo nekavējoties ziņot pedagogam vai jebkuram pieaugušajam.
24. Ja uz iekārtas korpusa sajūtams elektriskās strāvas spriegums (ja "dabū pa nagiem"), nekavējoties jāizslēdz attiecīgā iekārta, jāziņo pedagogam.
25. **Elektrotraumas gadījumā, ja blakus nav pieaugušais, jāsniedz pirmā palīdzība cietušajam un jāizsauc neatliekamās medicīniskās palīdzības dienests, zvanot pa tālruni 112.**
26. **Elektroaizdegšanās gadījumā aizliegts dzēst uguni ar ūdeni.** Ūdens ļoti labi vada elektrisko strāvu un var gūt elektrotraumu. Elektroaizdegšanās gadījumos izmanto pulvera tipa ugunsdzēsamos aparātus. Darbības shēma attēlota uz aparātiem.
27. **Ugunsgrēka gadījumā izsaukt ugunsdzēsības un glābšanas dienestu, zvanot pa tālruni 112 un evakuēties.**

V. Riska faktori

28. Psiholoģiskie un emocionālie faktori:

29.1. nozīme cilvēka psihiskajam stāvoklim: ja strāvas trieciens ir negaidīts, iedarbība lielāka;

29. Traumatisma riska faktori:

30.1. elektrotraumu gadījumā var tikt bojāta āda, muskuļaudi, asinsvadi, nervu šķiedras, var iegūt apdegumus, zaudēt samaņu.

30. Fizikālie faktori:

31.1. bīstamākais ir strāvas ceļš caur smadzenēm un sirds apvidu, mazāk bīstams, piemēram, caur labo roku un labo kāju;

31.2. cilvēka ķermeņa virsmas (ādas) pretestība elektriskajai strāvai var būt ļoti dažāda - no dažiem desmitiem līdz miljoniem omu; maza pretestība ir plānai, sasvīdušai ādai, piemēram, padušu apvidū, ļoti liela - sausai, tūlznainai delnu ādai;

31.3. pastāv uzskats, ka dzīvību apdraud strāva, kuras spriegums augstāks par 36 V;

31.4. svarīgākais parametrs ir strāvas stiprums - 0,1 A stipra strāva var būt nāves cēlonis.

31. Ķīmiskie faktori:

32.1. strāvas iedarbības pamatā ir organisma iekšējās vides šķidrumu jonizēšanās (ķīmiskā iedarbība), kas nervu šūnu saskares vietās - sinapsēs izraisa paralīzi.

VI. Noslēguma jautājumi

5. Katrs izglītojamais, izņemot pirmsskolas vecuma izglītojamos, iepazīšanos ar šo Noteikumu saturu un prasībām apliecina ar ierakstu "iepazinos" attiecīgajā veidlapas ailē, norādot datumu un parakstu.
6. Noteikumi stājas spēkā ar 2023. gada 1. septembri.